

Návrh doplnků textu vládního návrhu *zákona o ovzduší z dubna 2001 pro jeho rozšíření i na ochranu před světelným znečištěním* vč. ochrany astronomických observatoří

§ 2 odst. 1,

- doplnit bod

b: ; *pro účely tohoto zákona rovněž umělé světlo jdoucí do ovzduší mimo oblasti, do kterých je funkčně určeno,*
(vzhledem k bodu **a** je přívlastek „vnějšího“ implicitní)

c: *v případě světla v jednotkách světelného toku,*

e: *v případě světla v jednotkách světelného toku,*

g: *v případě světla jas oblohy působený umělými zdroji,*

i: *v případě světla vyjádřená hustotou světelného toku,*

j: *v případě světla vyjádřená v jednotkách hustoty světelného toku,*

- doplnit bod **f** vložení před „ze všech zdrojů“:

(v případě světla vyjádřená v jednotkách průměrného světelného toku za jeden rok)

- a konečně vložit nový bod mezi body **c** a **d**:

světelným znečištěním každá forma osvětlení umělým světlem, které je rozptýleno mimo oblasti, do kterých je funkčně určeno, a zejména pak, míří-li nad linii obzoru,

§ 4, odst. 3, před „, které znečišťuje“ vložit:
nebo osvětlovací zařízení

§ 7 – přidat další odstavec (**12**):

V okolí astronomických observatoří mohou být stanovena ochranná území se zvláštními požadavky na omezení světelného znečištění.

§ 48 – přidat další bod **u**:

stanovuje ochranná území astronomických observatoří (též dle návrhů České astronomické společnosti a Sdružení hvězdáren a planetárií).

§ 49 – přidat další bod **i**:

vede evidenci a publikuje seznam obcí, na jejichž území existuje astronomická observatoř, kterou je třeba chránit před světelným znečištěním.

§ 50, odst. 1, v bodu **d** doplnit před „, ukládá opatření“:

a světelných zdrojů vydávajících světelný tok větší než 1500 lumenů (též na žádost astronomických observatoří)

Protože zásady takového osvětlování, které minimalizuje světelné znečištění a spotřebu elektřiny jsou dosud nedostatečně známé, je vhodné je uvést jako třetí hlavu zákona (před hlavu o ochraně ozonové vrstvy Země), s příslušným přečíslováním paragrafů dalších hlav (text odpovídá lombardskému zákonu):

..... (začátek prostého znění vložené Hlavy, bez komentářů:) .....

Hlava III

Venkovní osvětlování

§ 23 Regulace světelných zdrojů pro venkovní osvětlování

(1) Za osvětlovací soustavy, neprodukující světelné znečištění a minimalizující i další znečištění ovzduší jsou považovány pouze takové soustavy, které

- a. jsou složené ze svítidel, která mají do směrů vodorovných a vyšších svítivost 0 cd na 1000 lumenů vydávaného světelného toku,
- b. používají nejlepší dostupnou techniku,
- c. jsou realizovány tak, aby osvětlené plochy nepřekračovaly minimální úroveň středního udržovaného jasů vyžadovanou bezpečnostními normami, pokud existují,

- d. a jsou vybaveny zařízeními schopnými snížit množství vyzařovaného světla ne méně než o třicet procent oproti plnému výkonu, v době po dvacáté čtvrté hodině. Takové snížení množství světla se uplatňuje, když podmínky užívání osvětleného povrchu jsou takové, že bezpečnost není ohrožena; direktiva, týkající se takových ovládacích zařízení jen z důvodu snížení spotřeby je fakultativní pro struktury, v nichž jsou provozovány aktivity týkající se veřejného pořádku, výkonu práva a obrany.
- (2) Výjimky platí pro zdroje se světelným tokem nepřekračujícím 1500 lumenů v soustavách s malým výkonem (až do třech zdrojů pro jedno světelné místo) a pro takové dočasně používané zdroje, které se vypínají po dvacáté hodině v období platnosti běžného času a po dvacáté druhé hodině v období platnosti letního času.
- (3) Osvětlení informačních tabulí nevybavených vlastním osvětlovacím zařízením musí být realizováno svícením směrem shora dolů.
- (4) Osvětlovací svazky a reflektory používané k osvětlení parkovišť, železnic a ulic, velkých náměstí, dvorů, průmyslových závodů, sportovních arén a území všech typů musí mít takový náklon, vzhledem k danému terénu, aby nevyzařovaly více než 0 cd na 1000 lumenů do směru 90° od terénu a dále, nebo takový náklon, aby nevyzařovaly více než 0 cd na 1000 lumenů do směrů vodorovných a výše.
- (5) Úprava světelných svazků, podle požadavků uvedených v odstavci 4, musí být provedena během dvou let od vstupu tohoto zákona v platnost.
- (6) Výrobní, dovozní či dodavatelské firmy musí potvrdit, mezi technickými charakteristikami prodáváných svítidel, jejich shodu s tímto zákonem uvedením označení na výrobku „optika nevytvářející světelné znečištění a snižující spotřebu energie, podle zákonů České republiky“ a přibalit, kromě toho, doporučení pro správné použití.
- (7) Je výslovně zakázáno používat, pro pouhé propagační účely, vzhůru mířící otočné nebo pevné svazky paprsků jakéhokoliv typu.

(8) U osvětlení budov a pomníků musí být upřednostněny soustavy svítící shora dolů. Jen pokud to není technicky možné a u předmětů obzvláštní a ověřené architektonické hodnoty, musí okraj světelného svazku zůstat alespoň jeden metr pod horním okrajem osvětlované plochy a po obvodu musí být svazek opatřen úplným cloněním nebo možností tlumení po dvacáté čtvrté hodině.

§ 24 Zvláštní nařízení vztahující se k ochranným územím

(1) Během čtyř let od data vstupu tohoto zákona v platnost musejí být všechny zdroje světla nevyhovující uvedeným požadavkům nahrazeny či upraveny takovým způsobem, aby vyhovovaly požadavkům paragrafu 23.

(2) Veškerá stávající světelná zařízení produkující velké znečištění, jako koule, lucerny a podobně, musí být vybavena vhodným stínícím zařízením schopným omezit a nasměrovat světelný tok směrem k zemi, aby směrem vodorovným a výše nepřesáhla jejich svítivost 15 cd na 1000 lumenů. Výjimky platí po dohodě mezi obcí a kompetentními astronomickými observatořemi, pro interiérové, neznečišťující zdroje světla, pro takové, jejichž světelný tok nepřesáhne 1500 lumenů (až tři zdroje v jednom světelném místě), pro ty dočasně užívané, které se vypínají do dvaceti hodin v období platnosti běžného času a do dvaceti dvou hodin v období platnosti letního času a pro takové, jejichž náhrada je plánována během čtyř let od vstupu tohoto zákona v platnost.

(3) Všechny typy informační tabulí, které nemají specifické a nezbytné noční použití, musejí být zhasnuty po 23. hodině v období platnosti letního času a po 22. hodině v období platnosti běžného času.

(4) Úprava světelných svazků, podle požadavků uvedených v odstavci 4 paragrafu 23, musí být provedena během jednoho roku od vstupu tohoto zákona v platnost.

§ 25 Platby za elektřinu

(1) Veřejné subjekty, včetně obcí, které nesplnily kritéria požadovaná touto hlavou zákona o ovzduší ve stanovené lhůtě, jsou zbaveny výhody speciální sazby za elektřinu pro veřejné osvětlování, dokud nepřizpůsobí své osvětlovací soustavy tomuto zákonu.

(2) Opatření předešlého odstavce 1 je schvalováno usnesením orgánu kraje v přenesené působnosti, po předchozí inspekci a oznámení územně kompetentních astronomických observatoří.

..... (konec prostého znění vložené Hlavy) .....

(připravil Jan Hollan, Hvězdárna a planetárium M. Koperníka v Brně, 3. září 2001)